

۲۰۲۱/۰۶/۰۵

داکتر راضیه بهار قریشی

تشریح طبی «تبخال یا ویرس (Herpes Simplex)» در قاموس کبیر افغانستان

قاموس کبیر افغانستان در کنار ارائه بسی مطالب مهم اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و طبیعی، به مسائل صحی نیز توجه کرده، امراض و علائم آنها را معرفی می نماید، مخصوصاً که طی 40 سال اخیر بر اثر ادامه جنگ، بیماریهای مختلف در افغانستان گسترش یافته و مردم را دچار مشکلات فراوان کرده. ازینرو کوشش به عمل می آید تا راههای پیشگیری و معالجه این ناچوریها از طریق تداوی طب مکتبی و طب یونانی به دسترس هموطنان گذاشته شود. در این سلسله به معرفی بیماری **تبخال** پرداخته می شود.

مجمع اللغات						
اسم یا کلمه	تلفظ	ریشه لغت	توعیت کلمه	معنی	معلومات مکملتر	پیشتر
تبخال	/tab khaal/	ترکیب دری و دری	اسم مرکب - صفت	در اثر تب یا ماندگی و زلگی در لب ها داغ میزند و خارش هم دارد، بعد آب در آن جمع میشود، دو تا سه هفته بعد خشک شده از بین میرود. تبخال یک بیماری ویروسی شدیداً ساری است که اکثر افراد جامعه به آن مبتلا میگرددند (۸۵٪ در کشورهای متمدن). زمانیکه این ویرس داخل وجود انسان گردد، تا اخیر حیات در رشته های عصبی وجود سکونت اختیار نموده و وقتاً وقتاً سبب به وجود آمدن تبخال (ابله های کوچک در لبها) شده میتواند. در بسا موارد، ویرس مذکور در هنگام طفولیت (زمانیکه کودک اجتماعی میشود و مورد توجه و محبت دیگران قرار میگیرد) اغلباً حین بوسیدن آنها توسط افرادی که این ویرس را در وجود خود دارند، به کودکان سرایت میکند. در حالیکه خطر سرایت این ویرس در هنگام موجودیت تبخال بیشتر است، اما اکثراً سرایت در حالی صورت میگیرد که شخص منتشر کننده، سالم و سحتمند خواهد بود	تبخال یا ویرس (Herpes Simplex)	د تونو وئل، بز بدن یاندی د فشار رانگ یا د تپی به صورت کی پر تونو باندی د ورو داعوب را پیدا کبل

تبخال یک بیماری ویروسی شدیداً ساری است که اکثر افراد جامعه به آن مبتلا میگرددند (۸۵٪ در کشورهای متمدن). زمانیکه این ویرس (Herpes Simplex) داخل وجود انسان گردد، تا اخیر حیات در رشته های عصبی وجود سکونت اختیار نموده و وقتاً وقتاً سبب به وجود آمدن تبخال (ابله های کوچک در لبها) شده میتواند.

در بسا موارد، ویرس مذکور در هنگام طفولیت (زمانیکه کودک اجتماعی میشود و مورد توجه و محبت دیگران قرار میگیرند) اغلباً حین بوسیدن آنها توسط افرادی که این ویرس را در وجود خود دارند، به کودکان سرایت میکند.

در حالیکه خطر سرایت این ویرس در هنگام موجودیت تبخال بیشتر است، اما اکثراً سرایت در حالی صورت میگیرد که شخص منتشر کننده، سالم و سحتمند خواهد بود.
کودک ایکه بار اول به این ویرس مواجه میشود:

۱- بیبدون هیچ نوع اعراض یا علایم، ویرس در وجودش باقی میماند.

۲- ورود اولی ویرس منتج به تب، تشکل ابله ها در لب -

دهن و گلوی کودک میگردد. بیمار ناراحت بوده از خوردن غذا امتناع میورزد. این حالت در حدود ده روز دوام مینماید. در صورتیکه داکتر معالج در مورد کم تجربه باشد، به همچو اطفال کورسهای متعدد انتیبیوتیک تجویز خواهد کرد. بعضاً این بیماری تنها با تب و ناراحتی همراه بوده و ابله ها (تبخال) به وضاحت دیده نمیشود.

این ویرس، اغلباً در حالات ذیل فعال گردیده و سبب تبخال میگردد:

-بیماریهای تب دار، سترس اعم از فزیکتی و روانی، عادت ماهوار، افتاب زدگی و امثال ان.

تداوی:

-کودکانیکه بار اول در لب و دهن تبخال داشته باشند، به مراقبت والدین ضرورت میداشته باشد. زیرا همچو کودکان به نسبت درد در دهن، از خوردن و نوشیدن امتناع خواهند ورزید.

والدین محترم باید بیاموزند تا درد کود را با استفاده از ادویه جات معمولی چون پاراسیتامول که بنام اسیت آمینوفین و دیگران نیز مثمی است، تسکین بخشیده و او را غذای گرم و داغ نه دهند. ندرتا ضرورت می افتد تا همچو اطفال در شفاخانه مورد تداوی قرار گیرند.

-بزرگسالان: معمولاً به تداوی خاص ضرورت نداشته چون عموماً در مدت چند روز، حد اکثر ۱۰ روز کاملاً بهبودی حاصل مینمایند.

در حالیکه در بازار تجارت، کریمها و مایعات متعدد جهت "تداوی" عرضه گردیده است، ولی در حقیقت تنها ادویه ضد ویروس مثلاً Famciclovir به خصوص در آغاز بوجود آمدن تبخال (مرحله سوزش و احساس سوزنک زدن) خیلی ها مؤثر است.

-اطفالیکه در شفاخانه قابل بستر باشند، نیز با ادویه فوق تداوی شده میتوانند. همچنان، افرادی که سیستم معافیت شان ضعیف باشد، لازم است تا از این ادویه استفاده نمایند.

بعضاً، ابله های تبخال، خاصاً در اثر خراشیدن، با باکتریها ها منتن گردیده که به درد، سرخی و تورم غیر معمول منتج شده میتواند. در همچو موارد، داکتر معالجه از انیبوتیک کار خواهد گرفت.

اکثراً، با وجود آنکه شخص دارنده ویروس، آنرا به دیگران "تحفه" میدهد، ولی خود شان هرگز تبخال نمیداشته باشند.

ویروس تبخال Herpes simplex Type 1 حین بوسیدن نواحی تناسلی، به مرد و زن انتقال نموده میتواند. با وصف آنکه ویروس ناحیه تناسلی معمولاً Herpes simplex Type 2 میباشد، ولی از آنجاییکه بوسیدن و تماس اعضای تناسلی با زبان و لبها رایجتر گردیده است، وقوعات انتانات نوع Herpes simplex Type 1 در اعضای تناسلی، رو به افزایش است.

هر دو نوع ویروس، در نواحی تناسلی سبب اندفاعات دردناک و سوزنده گردیده میتواند. تداوی نوع تناسلی، به زمان بیشتر ضرورت دارد.

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنيزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ